

Σελίδες ημερολογίου

Tennessee Williams

Ο Τενεσί Ουίλιαμς σε νεαρή ηλικία. Παραχώρηση Joe Hazan

13 Σεπτεμβρίου 1941, Σάββατο

Έναντι δέκα δολαρίων αγόρασα ένα μεταχειρισμένο ποδήλατο. Πλήρωσα το νοίκι μιας βδομάδας – 3.50 δολάρια. Φαίνεται ότι ηρεμώ κάπως και ετοιμάζομαι για ό,τι με περιμένει – κανείς δεν ξέρει τι. Απόψε έχω καούρες στο στομάχι. Θα βάλω τα καλά μου και θα κάνω βόλτα στο Παλιό Φρεντς Κουόρτερ. Ίσως κάτι συμβεί. Θα σου πω αργότερα. Πες μου καλή τύχη.

14 Σεπτεμβρίου 1941

Αργότερα. Κυριακή πρωί
Ο Όλιβερ Ίβανς – ένα λυπηρό αλλά οδυνηρό επεισόδιο. Στού Μαξ και στο μπαρ Σέιντ Τζέιμς.

«Μας αξίζει να εξαφανιστούμε», είπε ο Όλιβερ. «Για το καλό της κοινωνίας». Είπα πως αν εμείς ήμαστε η κοινωνία, θα έχανε μερικά από τα πιο ευαίσθητα ανθρώπινα μέλη της. Μια υγιής κοινωνία δε χρειάζεται καλλιτέχνες, είπε ο Όλιβερ. Τι είναι υγιές για μια κοινωνία χωρίς πνευματικές αξίες; Τότε θεωρείς ότι οι πνευματικές αξίες ταυτίζονται με μας; Όχι, ομολόγησα με κάποια θλίψη, αλλά έχουμε συνεισφέρει κάπως λόγω της μοναδικής μας θέσης και δεν πιστεύω πως κάνουμε κακό σε κανέναν άλλον εκτός από τον εαυτό μας. «Είμαστε το σάπιο μήλο στο καλάθι», είπε ο Όλιβερ. «Μας αξίζει να εξαφανιστούμε στην ηλικία των 25». «Αλλά ο Σέξπιρ δεν είχε γράψει τίποτα σπουδαίο σ' αυτή την ηλικία». «Είχε γράψει τον *Ρωμαίο και την Ιουλιέττα*», είπε ο Όλιβερ. «Ναι, αλλά δεν είχε γράψει τον *Άμλετ*». Και τα λοιπά και τα λοιπά—». «Αν νομίζεις ότι είμαστε επικίνδυνοι, γιατί συμπεριφέρεσαι όπως συμπεριφέρεσαι; Γιατί δεν απομονώνεσαι;» «Γιατί είμαι σάπιος». – Πόσοι από μας νιώθουν το ίδιο, αναρωτιέμαι. Να υποφέρουν αυτή την αβάσταχτη ενοχή; Να νιώθουν μια κάποια ταπείνωση και μια μεγάλη δόση λύπης κατά καιρούς, είναι αναπόφευκτο. Αλλά το να νιώθεις ενοχή είναι τρελό. Είμαι ένας βαθύτερος και θερμότερος και ευγενέστερος άντρας,

σύμφωνα με τη δική μου παρέκκλιση. Πιο συνειδητός των αναγκών των άλλων και όποια δύναμη έχω για να εκφράσω την ανθρώπινη καρδιά πρέπει να οφείλεται κυρίως σ' αυτήν τη συνθήκη. Κάποια μέρα η κοινωνία θα λάβει τα απαραίτητα μέτρα – αλλά δε νομίζω ότι θα είναι ή ότι πρέπει να είναι η εξαφάνιση. Ω, τι στο καλό.

Θα πάω τώρα μια μεγάλη βόλτα με το ποδήλατό μου, ίσως στη λίμνη Ποντασαρτρέιν για μια βουτιά και κάτι πιο αποφασιστικό από χθες το βράδυ. Γεια χαρά.

Αργότερα την ίδια μέρα.

Η βόλτα με το ποδήλατο αναβλήθηκε λόγω βροχής και είχα αποκλειστεί στην πόρτα μιας αποθήκης για πάνω από μία ώρα στην πολύχρωμη περιοχή του Σταρ Κλαμπ όπου παρακολούθησα το απρόσεκτο, παιδαριώδες παιχνίδι των νέγων, μια αράχνη, ένα μερμήγκι με ελαφρώς σπασμένες ράχες να προσπαθούν να συρθούν έως τον τσιμεντένιο χώρο χωρίς συντρόφους και χωρίς κανένα σκοπό. Σκέφτηκα τις «εχθροπραξίες της ευκαιρίας» που μπορούν να ματαιώσουν μια αθώα έξοδο και να λιώσουν ένα άκακο σώμα. Όχι και πολύ πρωτότυπες σκέψεις. Τελικά τόλμησα να τα βάλω με τη βροχή και ήρθα σπίτι. Τώρα συνεχίζεται η βροχή και είμαι ξαπλωμένος, καπνίζοντας, και ασχολούμαι με τούτες τις μικρότητες. Έχω έναν τόσο συνηθισμένο τύπο μυαλού, μονάχα λίγο πιο ευαίσθητος από τους άλλους, μόνο οι προσμονές μου και η κριτική μου ικανότητα, η αίσθηση της δικής μου ακαταλληλότητας, έχουν κάποια αξιοπρέπεια. Νιώθω κλαδεμένος. Θα έπρεπε να είχα ωριμάσει κι άλλο. Οπωσδήποτε ως καλλιτέχνης θα έπρεπε να είχα ωριμάσει περισσότερο και να ήμουν δυνατότερος και πιο ανθεκτικός. Είμαι, όπως στα έργα μου, σαν ένα μισοσυντριμμένο μερμήγκι που σέρνεται το κακόμοιρο και σχεδόν χωρίς σκοπό προς τα εμπρός. Και, ασφαλώς, μεγαλώνω και η φυσική μου κατάσταση έχει πάρει την κατιούσα χωρίς αμφιβολία. Αυτό σημαίνει πως δεν είμαι το φρέσκο νέο πράγμα που ήταν στα είκοσι του τότε που μπορούσα να είμαι μια διακόσμηση και τίποτε άλλο. Ούτε έχω μάθει την πρακτική να είμαι γλυκομίλητος που σε αποζημιώνει για την απώλεια της νιότης. Ω, ναι, είμαι λιγότερο ντροπαλός, αλλά ακόμα συνήθως κάθομαι και περιμένω άλλοι να αναλάβουν την πρωτοβουλία συντροφιάς.

Λοιπόν, αυτή είναι μια θλιβερή ιστορία. Αλλά εξακολουθώ να ενδιαφέρομαι να κυνηγώ τα γεγονότα. Ακόμα ελπίζω να βρω την εκπλήρωση στη δημιουργία και στην αγάπη, τουλάχιστο εν μέρει και περιστασιακά για λίγο.

Η βροχή φαίνεται να χαλαρώνει. Πιθανόν να βγω έξω πάλι – κάτι να τσιμπήσω, να δω μια παράσταση, ακόμα και να πάω στο μπαρ Σέιντ Τζέιμς.

Δεν είμαι κανένας που λέει ψέματα και κάθεται και στεναχωριέται όλη μέρα. Η βροχή σταμάτησε. Τότε ας του δίνω.

17 ή 18 Σεπτεμβρίου 1941

Αργά τη νύχτα

Είμαι τόσο νυσταγμένος μετά κόπου κρατάω τα μάτια μου ανοιχτά.

Για τρίτη συνεχή νύχτα είχα και από έναν διαφορετικό σύντροφο στο κρεβάτι μου, αυτό τον τελευταίο τον μοιράστηκα με τον Όλιβερ.

Γλυκός αλλά τίποτα το συναρπαστικό. Είμαι σεξουαλικά εξουθενωμένος ούτως ή άλλως, μόνο η ακατάπαυστη μικρή φαγούρα του πόθου εξακολουθεί.

Άφησα τον Όλιβερ και τον άλλον στους Μακς –νωρίς– και περιπλανήθηκα στο

Κουόρτερ, μόνος σαν σύννεφο αλλά δεν ανακάλυψα κανένα νάρκισσο. Αγόρασα το *Βιβλίο Τσέπης Στίχων* και πήγα σπίτι να το διαβάσω.

Καρδιακή νεύρωση–

Οι στίχοι με μαλακώνουν όπως πάντα.

Ο Χαρτ Κρέιν είναι τόσο πιο μεγάλος απ' όλους τους, όπως και ο Τσέχοφ είναι πάνω απ' όλους τους πεζογράφους.

Σύντομα αναχωρώ από 'δω για τη Φλόριδα, αν και το τι διακανονισμούς θα κάνω παραμένει άγνωστο.

Αυτή η ζωή είναι μια διάλυση εδώ στη Νέα Ορλεάνη.

Όλες οι παλιές συνήθειες και κάτι ακόμη.

Πιστεύω ότι ο καλός τρόπος να γράψεις ένα θεατρικό έργο είναι με το να πείσεις τον εαυτό σου ότι είναι εύκολο να το κάνεις-τότε προχώρα και κάνε το με ευκολία.

5 Οκτωβρίου 1944, Κυριακή

Πιστεύω ότι ο καλός τρόπος να γράψεις ένα θεατρικό έργο είναι με το να πείσεις τον εαυτό σου ότι είναι εύκολο να το κάνεις – τότε προχώρα και κάνε το με ευκολία.

Μην τραυματίζεσαι, μην

υποφέρεις, μη βογκάς – μέχρι να τελειώσεις το πρώτο χέρι.

Τότε το Κάλβαρι – αλλά όχι μέχρι τότε.

Αμφέβαλλε –και απολέσου– μέχρι να τελειώσει το πρώτο χέρι.

Ένα Έργο είναι ένας Φοίνικας – πεθαίνει χίλιους θανάτους.

Συνήθως τη νύχτα – Το πρωί ξεπετάγεται πάλι απ' τις στάχτες και λαλεί σαν χαρούμενος πετεινός.

Ποτέ δεν είναι τόσο κακό όσο νομίζεις.

Ποτέ δεν είναι τόσο καλό όσο νομίζεις.

Είναι κάπου στη μέση και η επιτυχία ή η αποτυχία εξαρτώνται από ποια άκρη της συναισθηματικής κλίμακας σχετικά με την αξία του προσεγγίζει πιο κοντά.

Αλλά είναι πιο πιθανό να είναι καλό αν εσύ νομίζεις ότι είναι θαυμάσιο ενόσω το γράφεις πρώτο χέρι.

Ένας καλλιτέχνης πρέπει να πιστεύει στον εαυτό του. Ίσως όχι τόσο όσο ο Λόρενς, αλλά με πάθος. Το πιστεύω σου είναι κολλητικό. Άλλοι λένε ότι ματαιοπονείς αλλά προσποιούνται.

Ποτέ δεν είχα πολύ απ' αυτή την πίστη. Ήμουν και είμαι ελαφρώς ειλικρινής με τον εαυτό μου και με τους άλλους.

Ας επινοήσουμε μερικά έξοχα μυστικά! Όχι. Ας μην. Ας το κάνουμε με τον παλιό τρόπο.

Ίσως δε χρειάζονται πολλά να γίνουν προτού τα πράγματα πάνε απ' τη μια κατεύθυνση ή απ' την άλλη. Σήμερα γράφω καλά. Κοιτάζω στον καθρέφτη. Το πρόσωπό μου είναι φρέσκο και λάμπει. Φαίνομαι νέος πάλι. Και όμορφος! Απόψε αυτή η λαμπρότητα θα ξεθυμάνει, ίσως, και θα νιώθω γέρος και θλιμμένος και θα αναζητήσω τη φτωχική ανακούφιση χαζής συντροφιάς και την πιθανότητα έκστασης στο κρεβάτι. Λοιπόν, σε μια ή δυο μέρες θα πηδήξω στο ποδήλατό μου για την Ακτή του Κόλπου. Αντίο.

24 Φεβρουαρίου 1942

Μόλις τελείωσα γράφοντας το *The Spinning Song*, ένα έργο εμπνευσμένο από την τραγωδία της αδελφής μου.

Το τέλος είναι καλό. Είναι κάτι το οποίο πρέπει να το δουλέψω. Σκληρά.

Τώρα χαλαρώνω και καπνίζω και ακούω το ραδιόφωνο

Πολεμικά ανακοινωθέντα και κουβανέζικες ρούμπες.

Αργότερα –να πάω για κολύμπι– να ξαπλώσω, να καθαρίσω το σώμα, να καταπραΰνω τα νεύρα.

Μετά – να βγω τσάρκα; Σχεδόν είναι το μόνο πράγμα που μένει να κάνω.

Ο Έρικ κι εγώ το συζητήσαμε χθες το βράδυ και συμφωνήσαμε ότι ήταν το αποτέλεσμα της πλήξης. Καμία σχέση με οτιδήποτε άλλο.

Το βράδυ είναι η φυσιολογική ώρα του ενήλικα για το σπίτι – η οικογένεια.

Για μας είναι η ώρα να αναζητήσουμε κάτι για να ικανοποιήσουμε αυτό το κενό διάστημα που αντιπροσωπεύει το σπίτι στη φυσιολογική ζωή του ενήλικα.

Στ' αλήθεια, δεν είναι και τόσο άσκημα.

Συνήθως πάμε σπίτι με άδεια χέρια.

Πότε πότε κάτι πετυχαίνουμε.

Προχθές το βράδυ μια ερωτική σχέση στο ντους με γρήγορο ζώδες πήδημα.

Αντίο. Ύπνος.

Ξοδεύω τα τελευταία μου δέκα δολάρια.

Και μετά;

Χρήματα από το σπίτι;

Εντολές να γυρίσω σπίτι;

Όχι – αυτό δεν πρόκειται να γίνει.

Ω – μόλις θυμήθηκα εκείνο το αγόρι στη γειτονιά.

Να πάω να το δω;

Γιατί όχι;

Συνηθίσαμε να φλερτάρουμε, πριν την ξαφνική κατάρρευση τον περασμένο χειμώνα στη Βοστώνη.

Τον ήθελα πολύ αλλά εκείνος το έπαιζε επιφυλακτικός.

Άρχισα να βλέπω λίγο απ' το αριστερό μου μάτι. Διασκεδαστικό.

Ο κόσμος επαναλαμβάνεται αργά μπροστά από ένα τυφλό μάτι.

Τι κόσμος!

Γιατί να τον βλέπεις, αγάπη;

Ναι, αλλά θέλω, παρόλο που.

Πρέπει να είμαι ικανός να γίνω μεταπολεμικός καλλιτέχνης.

Μείνε ξύπνιος, ζωντανός, νέος.

Δώσε την παράσταση του παράδοξου με το να είσαι ταυτόχρονα σκληρός και μαλακός.

Επιβίωσε χωρίς να σκληρύνεις τις απαλές μεμβράνες.

Γίνε ποιητής.

Μείνε ζωντανός.

Αντίο. 10.